

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОГОВІР ЯК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ФОРМА ТОВАРНОГО
ОБОРОТУ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Договір як цивільно-правова форма товарного обороту
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., зав. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	ruslana.heints@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та правові аспекти договору як правової категорії, аналіз основних джерел договірного регулювання, розуміння договору як правочину, договору як правовідношення, динаміки договору, договірної відповідальності, а також практика реалізації відповідних норм.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні підходи до розуміння категорії договору. 2. Договір як підстава виникнення договірного зобов'язання. Динаміка договору. 3. Класифікація договорів у сучасному цивільному праві. Різноманітні договори. <p>Договір як унікальне правове явище у всіх правових системах є одним із основних елементів правопорядку, який юридично забезпечує дійсність обмінних процесів з метою задоволення потреб суспільства окремих його громадян або їх об'єднань. Саме конструкція договору стала одним із найвизначніших здобутків світової правової культури. Адже договір, як універсальний інструмент правового регулювання, разом із традиційним застосуванням у сфері приватного права, в сучасних умовах, застосовується не тільки у сфері приватного, а й публічного права.</p> <p>Враховуючи те, що у договірній сфері сторони можуть відходити від його положень, все більш актуальним стають питання щодо теоретичного переосмислення категорії договору. Саме тому дослідження договору як універсальної правової конструкції викликає значний науковий інтерес. Зміст дисципліни дозволяє підійти до розуміння категорії договору як багатоаспектного поняття, поглибити знання джерел договірного права, розуміння динаміки укладеного договору, відповідальності за невиконання чи неналежне виконання договору тощо. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання договірного законодавства та вміння застосовувати його на практиці.</p> <p><u>Основними джерелами</u> договірного права виступають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, Земельний кодекс України, Сімейний кодекс України, спеціальні закони України, які регулюють договірні відносини в тій чи іншій сфері суспільної діяльності. Зокрема, «Про міжнародне приватне право», «Про туризм», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист прав споживачів», «Про</p>	

банки і банківську діяльність», «Про фінансовий лізинг», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про страхування», «Про транспорт», «Про залізничний транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», «Про споживче кредитування», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», «Про електронні довірчі послуги», «Про інвестиційну діяльність» та низка інших законів та підзаконних нормативно-правових актів. Положення про цивільно-правові договори містяться в статутах господарських товариств, звичаях ділового обороту та інших регуляторах цивільних правовідносин.

Про визначну роль договору свідчить той факт, що із понад 1300 статей ЦК України майже половина з них присвячена договору. Конструкція договору проникає у всі сфери економічного і духовного життя суспільства. Як інструмент правового регулювання договір, водночас із застосуванням у сфері приватного права, в сучасних умовах використовується у сферах публічного права: конституційному, адміністративному, екологічному, фінансовому. Важливо, щоб випускники юридичних закладів вищої освіти володіли необхідними знаннями у галузі договірного регулювання суспільних відносин.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування та поглиблення у студентів системи необхідних юридичних знань, професійних навичок та вмій вирішувати практичні завдання щодо договірного регулювання суспільних відносин, принципів договірного права, доктринальних підходів до систематизації цивільно-правових договорів, розуміння багатоаспектності договору як цивільно-правової категорії, відмінностей цивільно-правового договору від різногалузевих договорів.

Основними цілями вивчення дисципліни набуття студентами компетентностей щодо знання та розуміння змісту норм законодавства України, що є джерелами правового регулювання договору, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації договірної правосуб'єктності учасників цивільних правовідносин, правильного застосування норм договірного права.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі роботи з нормативно-правовими актами, які регулюють договірні правовідносини;

здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;

навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів для роботи з джерелами договірного права;

володіння навичками ділового спілкування на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології у сфері договірного права;

здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;

здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

здатність застосовувати у професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства для регулювання договірних відносин;

здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем договірного права, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел;

компетентність у загальнотеоретичних проблемах договірного права, питаннях

правозастосування джерел договірного права;
 обізнаність щодо європейського договірного права та проблем гармонізації законодавства України із законодавством ЄС;
 здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, які регулюють договірні відносини в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми договірного права в професійній діяльності;
 здатність виявляти порушення договору;
 здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти, які регулюють договірні відносини;
 здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації щодо договірного права у сфері юридичної діяльності;
 здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

системи договірних зобов'язань в цивільному праві України;
 доктринальних підходів до класифікації цивільно-правових договорів;
 відмінностей між договором – правочином та договором –правовідношенням;
 порядку укладення договорів;
 змісту стадій укладеного договору;
 основних способів забезпечення виконання договірних зобов'язань,
 правових наслідків порушення умов договору;
 особливостей цивільно-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань.

Магістр повинен вміти:

правильно застосовувати на практиці норми договірного права;
 грамотно складати проекти цивільно-правових договорів;
 здійснювати тлумачення правових норм договірного права;
 визначати способи захисту суб'єктивних цивільних прав учасників договірних правовідносин.
 узагальнювати договірну практику.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до розуміння категорії договору

Тема 1. Цивільно-правовий договір як основний інститут цивільного права	2	2	6
Тема 2. Правове регулювання цивільно-правових договорів	–	2	6
Тема 3. Договір як форма реалізації цивільної правосуб'єктності учасників цивільного обороту	2	2	4

Змістовий модуль 2. Договір як підстава виникнення договірної зобов'язання. Динаміка укладеного договору			
Тема 4. Договір як юридичний факт	2	2	6
Тема 5. Договір як правовідношення	–	2	10
Тема 6. Динаміка укладеного договору	2	2	8
Тема 7. Загальні засади договірної відповідальності	–	2	6
Змістовий модуль 3. Класифікація договорів у сучасному цивільному праві. Різногалузеві договори			
Тема 8. Систематизація цивільно-правових договорів. Типи договорів та їх цивільно-правова характеристика	2	2	8
Тема 9. Концепція цивільно-правового договору в інших галузях права	2	2	6
ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf</i>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової контрольної роботи, яка виконується на 9-му занятті і охоплює всі змістовні модулі.</p> <p>На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 7 балів, 5 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу, 1 коротке запитання, яке оцінюється у 3 бали і задача, яка оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за контрольну складає 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, на кафедрі цивільного права та розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/</u></p>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя		

	<p>Стефаника. Студент допускається до здачі екзамену, якщо виконав всі види робіт, передбачені Силабусом та Робочою навчальною програмою і набрав не менше 25 балів.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю: екзамен.</p> <p>Студенти здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 10-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне. та задачі – 10 балів.</p> <p>Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль та заноситься у відомість успішності.</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами однієї обов'язкової та декількох додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, а також розв'язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu.</p> <p>Методичні матеріали розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.</p> <p>Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.</p> <p>Лекційні заняття проводяться з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
<p>8. Рекомендована література</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бервено С. М. Проблеми договірного права України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 392 с. 2. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис...канд. юрид. наук. Київ, 2013. 216 с. 3. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнєцова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2008. 896 с. 4. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. 	

Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

5. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг ред. проф. В.А.Васильєвої; Івано-Франківськ, 2016. 399 с.

6. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: монографія/ За заг. ред. академіка НАПрН України О.Д.Крупчана; наук. ред. А.Б.Гриняк.К., 2017. 334 с.

7. Зозуляк О.І. Реалізація цивільної правосуб'єктності юридичних осіб у договірній формі: монографія. Івано-Франківськ, Нова Зоря. 2013. 216 с.

8. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. Т.1. 832 с.

9. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. Т.2. 1022 с.

10. Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності / За ред. академіка АПрН України В.В. Луця. К.: НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. 300 с.

11. Тетарчук І. В. Договірне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: ЦНЛ, 2016. 260 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Гейнц Р. М. Договір як цивільно-правова форма товарного обороту: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника», 2020. 40 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/>

2. Гейнц Р. М. Договір як цивільно-правова форма товарного обороту: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника», 2020. 36 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/>

Викладач:

доц. Гейнц Р.М.